

ACC. N.R.

4602

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—*

Landskap: Småland Upptecknat av F. Andersson; Gerward
Härad: Konga Adress:
Socken: Hofmantorp Berättat av: Karl Karlsson
Uppteckningsår: 1935 Född år 1859 i Vasabroar

Uppteckningen rör

Fisket i Vasen

s. 1 - 20

Skriv endast på denna sida!

20 sid.
(
20 foton
2 teckn.)

4602

1

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Fisket i Vasen bedrives endast såsom binäring till åkerbruk och boskapsskötseln. Förr skulle enligt uppgift finnits en man som helt levde på sitt fiske. Han dog för 20 år sedan. Han levde på Vasön.

Av fasta avstängningar har i orten använts både rännor i mader eller åar där lekfisken går upp och kunde stängas inne, och katsor av pålar. Rester av katsor ha vi funnit vid roddtur längsstränderna. Vidare har man använt mjärdlägen med risarmer.

Av flyttbara fiskfällor hava använts mjärdar. Dessa voro så kallade sänkmjärdar utan fast läge. De hade enspråtar och rund eller fyatkantig öppning. Mjärdar har för länge sedan kommit ur bruk. Ingen är bevarad till våra dagar.

4602

2

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Ryssjor med en, två eller tre armar ha använts.

Den yttersta ändan på ryssjan kallas strut. Den är av samma material som armen, ibland mera finmaskig.

Materialet till näten var förr lin. Numera användes bomullsgarn. Materialet till tälarna var lin. Flötena vore av tallbark. Sänkena vore små påsar med sten i.

Bindningen av näten skulle göras med 14 varp på foten.

Näten bos till en fjärdedel av maskan. Undertälnen något längre än övertälن.

Tillsammans med näten användes s.k. pulsstång.

Notdragning har förekommit någon enstaka gång.

Notens delar kallas armar och påse.

Vid notdragning hade man två båtar. Noten i dess helhet ros ut på djupt vatten. Här nedsläppes den. Vardera båten tar sin arm och ror på avstånd från varandra mot land.

4602

3

Nu vidtager indrägningen som försiggår på stranden.

Två man drager, en i vardera armen. Efterhand som påsen kommer närmare land närrna sig de båda mannarna varandra. Med den puls skrämmar man fisken ut i påsen.

Några vadar existerar inte och har icke heller funnits.

Av håvar användes endast mindre sådana. De användas tillsammans med andra fiskeredskap t. ex. långrev.

Angående metning med spö, ståndkrok och långrev och kolpning hänvisas till den utförligare beskrivningen över fisket i Rottnen.

Detsamma gäller ljustringen.

Båttypen i Vasen är identisk med den modärnafé typen i Rottnen /s. 33 - 42 i Beskrivningen över fisket i Rottnen/.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

4602

4

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sagesmannen Karl Karlsson

64

4

Foto: Gernand

Skriv endast på denna sida!

4002

5

72

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Gumman Karlsson på fisketur.

Edu: Graward

Skriv endast på denna sida!

4602

6

24

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6
Tasem

Ryssja.

Edd: Gerard

Skriv endast på denna sida!

4006

7

24 a

Ryssja.

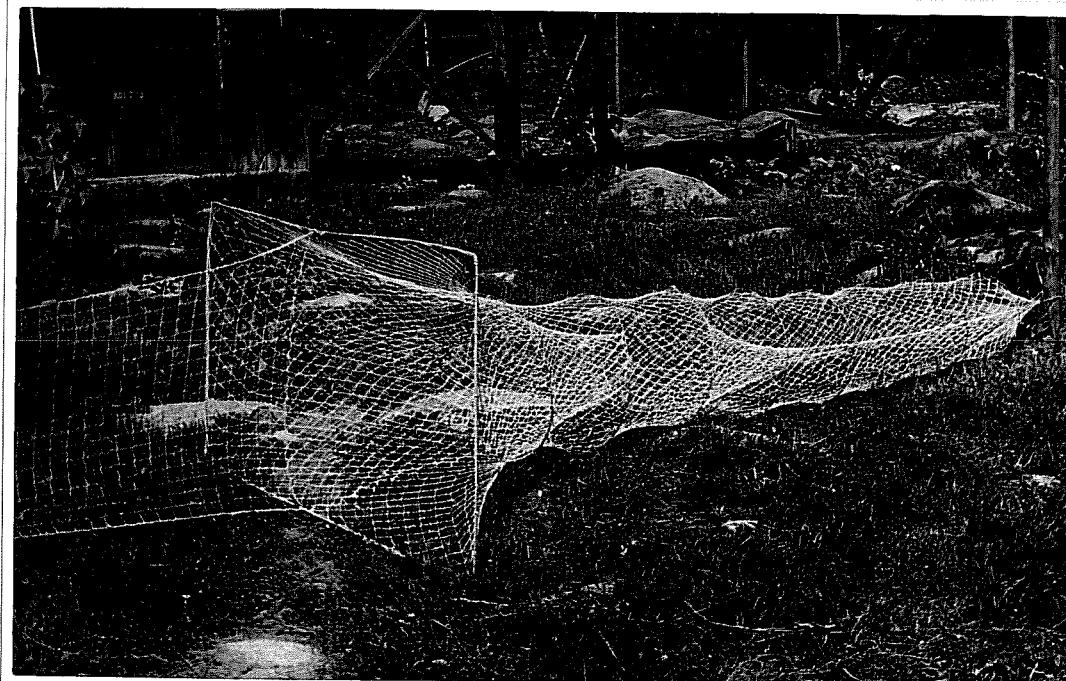

Foto: Gennar

Skriv endast på denna sida!

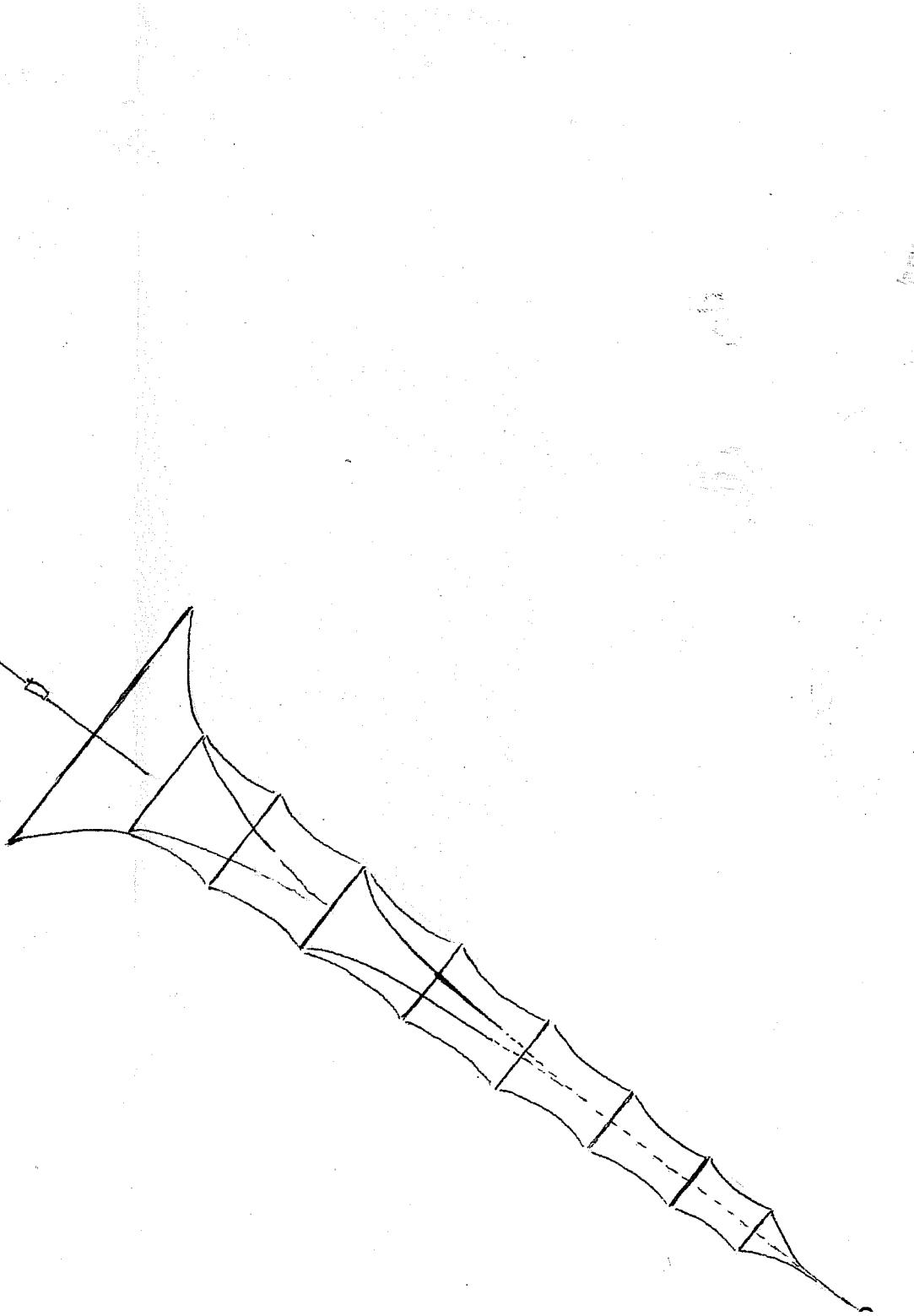
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Jaron

4602

Ryssja (skiss av föregående).

Armen länge 450 cm

Strutens länge 270 cm

Ringarna såväl som storbågen
äro av grov järnträd.

Största ringens diam. 48 cm,
minsta ringens 28 cm.

Avståndet mellan storbågen och stör
ringen 50 cm.

Storbågens dim. 124 x 70 cm.

Armen har 7 korkflöten.

Ryssjan är av modern konstruktion. Ringarna och storbågen äro av järntråd. Ryssjan har endast en arm. Denna har korkeflöten.

Ryssjan användes huvudsakligen vid gäddfiske om våren, just då isen gått upp och gäddan läker.

Den förankras med pålar, 2 stycken, en i spetsen och en i armen. Stryten och i synnerhet området mellan storbågen och första ringen, täckes med granris.

4602
10

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

10

Långrevslåda.

L 96 Br 35 H 17

Ägare: Ernst Furberg
Ornestråga, Ljungby.

Foto: M.A. Gessner,

Skriv endast på denna sida!

4602

11

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Nason

Kräftmjärde.

H. 17 cm Br. 23 cm L. 23 cm Diam. 12 cm.

Ägare: Karl Fransson
Ornashaga, Hillagården

Foto: Sivard

Skriv endast på denna sida!

Kräftmärde.

Mjärden är flätad av ene på stag /hörnpinnarna/
likaledes av ene. I bottnen är ett flätverk av järnband.

Öppningen, ringen, som av befolkningen kallas jimma,
är av näver. I denna är fästad två snören som ett stycke
ovanför jimmnan löpa samman till ett. I detta snöre är
fästat ett korkflöte.

Betet, som utgöres av välränsad fisk fästes vid en
sticka, betesticka kallad. Denna trädes genom jimmnan,
så att betet kommer att sitta nere i jimmnan.

4602 13a

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

Kräftmjärde.

13 a.
Yason

H. 15 cm Br. 23 cm L. 23 cm Diam. 12 cm.

Ägare: Karl Fransson
Ornashaga, Hillagården

Foto: H.A. Grönad

Skriv endast på denna sida!

13b

Kräftmjärde.

Denna mjärde är till dimensionerna densamma som föregående. Materialet är detsamma med det undantaget att bottnen här utgöres av smala träribbor.

Vid användningen förankras mjärden med sten, fastbundna i hörnen.

4602 14 a

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

111 a

M J Ä R D E.

14 a.

"
Byggn: Hornantyrps
främmande förening

Foto: Gerward

Skriv endast på denna sida!

14 b.

4602

MMB

Närbild av fiskegård.

14 b.

Foto: Gunnar

Skriv endast på denna sida!

Mjärden är bunden av linnegarn. Språtarna som äro
~~av ena~~
av ene äro fram till sammanbundna medelst bast.

Inne i mjärden sitter en strut av samma material
som den ytterre.

På översidan av den ytterre struten finns en nätklapp
med en sticka. Genom detta hål kunde man vittja mjärden.

Öppningen till mjärden som är fyrkantig har en höjd
av 45 cm. Den avsmalnar uppåt. Bredden är nedtill 50 cm
och upptill 48 cm. Strutens längd är 76 cm.

Stakarnas höjd 160 cm.

Mjärden har hänvänts i en bäck som rinner till Vasen.
Här har den nedsatts i bottnen och tryckts fast.

Ägare: John Franzén, Ugnanäs.

4602 16

Dräft i järde

57

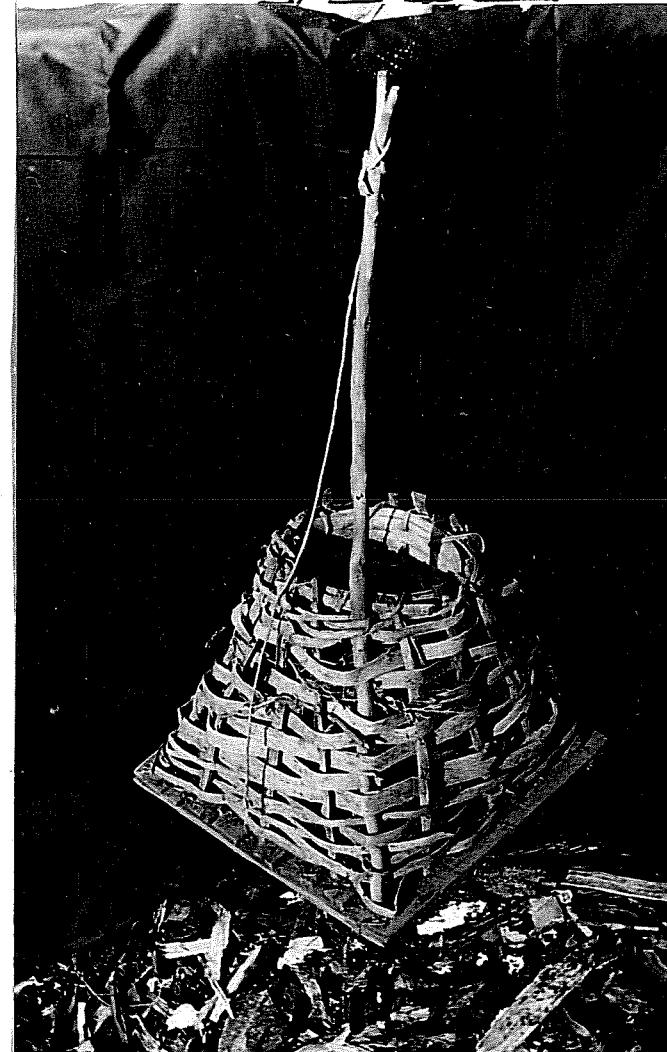

Foto: Folke Ruosson

Skriv endast på denna sida!

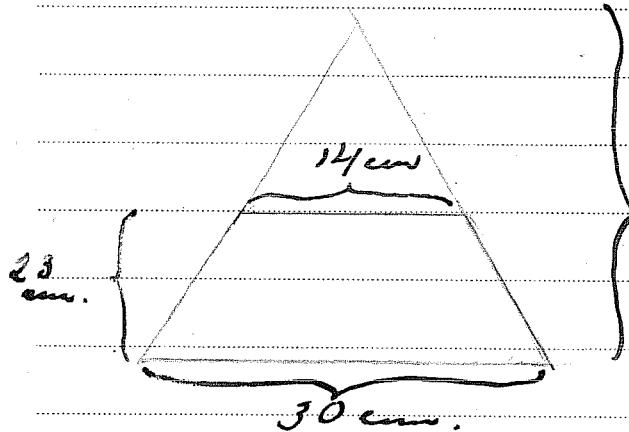
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

4602

Kräfftnejden är gjord av en
spisar. Helt ord stå.

Mitt: se sten!

Mjöln förenka-
da med almen fels-
bandsna i hörnen.
60 cm.

Skriv: Karl
Hedstrom
Västervik.

Västerby
Herrsholm m.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

4602

18

F i s k e b o d.

Boden är knuttimrad. Saknar tätningsmaterial mellan stockarna. Dessa äro ej heller bearbetade för att sluta tätt intill varandra.

Vid dörren hållas stockarna samman medelst pinnar vilket framgår av fotot å nästa sida. Detta foto visar också en gångjärnshistoria.

Boden är täckt med grov spän.

Äldern är nog inte så överdrivet stor. Ovan dörren på innersida ståer årtalatet 1895.

I boden hittades fiskeredskap såsom nät för mört och braxen och gädda, några nätstickor att samla ihop nätet på samt några plankor, förmodligen från en gammal brygga.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

19 4602

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

48

19

Fiskebod vid Väsen.

L 4m Br 4m H 2.65m.

Ägare: Karl Karlsson
Vasabron, Orsa härad

Foto: Gunnar

Skriv endast på denna sida!

4602 20

38 a

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

NÄRBILD AV DÖRRENS UPPHÄNGNINGSANORDNING.

/Märk även stockarnas sammanfogningssätt vid dörrposten/

Foto: Gerward

Skriv endast på denna sida!